

GAM-054050

Seat No. _____

M. A. (Sem. IV) Examination

March / April – 2019

MAOOC - 405 : Sanskrit

(TarkBhasha & Jain, Baudh Philosophy)

(Indian Philosophy)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

૧. (A) નીચેનામાંથી ગમે તે એક ગદ્યખંડને સવિવરણ સમજાવો. ૧૦
- (૧) કિં પુનઃ કરણમ્ ? સાધક્તમં કારણમ્ । અતિશયિતં સાધકં સાધક્તમં પ્રકૃષ્ટં કારણં કારણમિત્યર્થઃ । નનુ સાધકં કારણમિતિ પર્યાયસ્તદેવ ન જ્ઞાયતે, કિં તત્ કારણમિતિ । ઉચ્યતે । યસ્ય કાર્યાત્ પૂર્વભાવોનિયતોઽન્યથાસિદ્ધશ્ચ તત્કારણમ્ । યથા તન્તુવેમાદિકં પટસ્ય કારણમ્ ।
- (૨) નિમિત્તકારણં તદુચ્યતે યન્ન સમવાયિકારણં નાપ્યસમવાયિકારણમથ ચ કારણં તન્નિમિત્તકારણમ્ । યથા વેમાદિકં પટસ્ય નિમિત્તકારણમ્ ।
- (B) નીચેનામાંથી ગમે તે એક નોંધ લખો. ૦૪
- (૧) કદા પુનરિન્દ્રિયાર્થઃ સંનિકર્ષઃ કરણં ।
- (૨) આસવાક્યં શબ્દં ।
૨. (A) તર્કભાષા અનુસાર હેત્વાભાસ સમજાવો. ૧૦
- અથવા
- કેશવમિશ્રએ આપેલ અનુમાન પ્રમાણની વિગતે ચર્ચા કરો
- (B) નીચેનામાંથી ગમે તે એક નોંધ લખો. ૦૪
- (૧) પ્રમાણ્યવાદ ।
- (૨) અસત્-કાર્યવાદ ।
૩. (A) જૈન દર્શન અનુસાર કર્મવાદને વિગતે સમજાવો. ૧૦
- અથવા
- રત્ન ત્રય- વિશેષોંધ લખો.
- (B) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો.(ગમે તે એક) ૦૪
- (૧) હીનયાન અને મહાયાન
- (૨) પંચમહાવ્રતો.
૪. સર્વદર્શનસંગ્રહ અનુસાર વિજ્ઞાનવાદને વિગતે સમજાવો. ૧૪
- અથવા
- બુદ્ધનો ઉપદેશ તમારા શબ્દોમાં વર્ણવો.
૫. નીચેના પ્રશ્નોનાં ઉત્તર ટૂંકમાં આપો. ૧૪
- (૧) તર્કભાષાના રચયિતા કોણ છે ?
- (૨) પ્રમા એટલે શું ?
- (૩) વૈશેષિક દર્શન કેટલા પદાર્થોનો સ્વીકાર કરે છે ?
- (૪) ન્યાય દર્શન કેટલા પદાર્થોનો સ્વીકારે છે ?

- (૫) જૈન દર્શનમાં કેટલા તીર્થંકરો થયા ?
 - (૬) જૈન દર્શનને માન્ય સાત તત્વો કયા કયા છે ?
 - (૭) બૌદ્ધ દર્શનના મુખ્ય બે સંપ્રદાયોના નામ આપો.
 - (૮) ભગવાન બુદ્ધે લોકોને કઈ ભાષામાં ઉપદેશ આપ્યો ?
 - (૯) સર્વદર્શનસંગ્રહના રચયિતા કોણ છે ?
 - (૧૦) ચાર આર્ય સત્યો કયા કયા છે ?
 - (૧૧) ન્યાયસૂત્રના રચયિતા કોણ છે ?
 - (૧૨) વેશેષિકસૂત્રના રચયિતા કોણ છે ?
 - (૧૩) વ્યાખ્યત્વાસિદ્ધ- હેત્વાભાસ સમજાવો ?
 - (૧૪) ત્રિપિટકના નામ આપો
-